

1 Przyporządkuj poszczególnym partiom odpowiadające im programy polityczne.

(... / 1 p.)

1. Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne

A. Walka o polepszenie sytuacji robotników oraz o demokratyczną niepodległą Polskę, przeprowadzanie akcji politycznych przeciwko zaborcom (zamachy bombowe, napady na transporty broni).

2. Polskie Stronnictwo Ludowe

B. Postulaty powrotu do granic przedrozbiorowych Polski, współpraca z Rosją, walka z mniejszościami narodowymi, największe niebezpieczeństwo dla polskości stanowi germanizacja.

3. Polska Partia Socjalistyczna

C. Nadanie chłopom praw wyborczych, poprawa warunków życia mieszkańców wsi, działania na rzecz powołania instytucji udzielających kredytów chłopom na korzystnych warunkach.

D. Walka o prawa robotników, przygotowanie rewolucji proletariackiej, odrzucanie walki o niepodległość Polski.

1. _____ 2. _____ 3. _____

2 Przyporządkuj do opisów nazwy partii.

(... / 3 p.)

1. Do celów tej partii należała walka o niepodległość i przeprowadzenie reform społecznych w odrodzonej Polsce.

A. Stronnictwo Ludowe

2. Ugrupowanie to odrzucało ideę walki o niepodległość, a za najważniejszą sprawę uznawało wprowadzenie ustroju socjalistycznego na drodze rewolucji.

B. Socjaldemokracja Królestwa Polskiego i Litwy

3. Członkowie tej partii uważali, że najważniejsze są interesy narodu polskiego, przeciwstawiali się wynarodowieniu, dążyli do niepodległości.

C. Stronnictwo Narodowo-Demokratyczne

D. Polska Partia Socjalistyczna

1. _____ 2. _____ 3. _____

3 Przyporządkuj postaciom historycznym właściwe partie polityczne.

(... / 1 p.)

1. Zygmunt Miłkowski

A. Polska Partia Socjalistyczna

2. Feliks Dzierżyński

B. Liga Polska

3. Jan Stapiński

C. III Proletariat

4. Józef Piłsudski

D. PSL-Lewica

E. Socjaldemokracja Królestwa Polskiego i Litwy

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

- 4** Zapoznaj się z fragmentem Szkicu programu z 1892 r. Następnie zaznacz właściwe dokończenie każdego z podanych zdań. (... / 2 p.)

Ale oto dokonana się w naszym kraju wielka rewolucja społeczna: upadek dawnego gospodarstwa rolnego i narodziny nowego porządku ekonomicznego. Nowe formy ekonomicznego bytu stwarzają nowe potrzeby, wysuwają naprzód nowe warstwy i wskazują narodowi całemu nowego przyszłego wodza jego życia politycznego [...]. Jak wszędzie, tak i u nas masy pracujące wydane są na łup wyzysku kapitalistycznego, a życie ekonomiczne kraju całego cierpi od tej samej co i wszędzie spekulacji indywidualnej. [...] Jak wszędzie, tak i u nas ilość wywłaszczonych wzrasta, a wszelki byt niezależny jest podminowany przez rozwój gospodarki kapitalistycznej.

Źródło: *Teksty źródłowe do nauki historii w szkole*, nr 44, Warszawa 1961, s. 20.

1. Dokument zawiera sformułowania charakterystyczne dla ruchu
 - A. nacjonalistycznego.
 - B. konserwatywnego.
 - C. chrześcijańsko-demokratycznego.
 - D. socjalistycznego.
2. Na podstawie sformułowań zwartych w tekście można wnosić, że jest to fragment programu
 - A. Stronnictwa Narodowo-Demokratycznego.
 - B. Polskiej Partii Socjalistycznej.
 - C. Polskiego Stronnictwa Ludowego.
 - D. Stronnictwa Polityki Realnej.

- 5** Zaznacz właściwe dokończenie zdania. (... / 1 p.)

Konspiracyjny Uniwersytet Latający został zalegalizowany jako Towarzystwo Kursów Naukowych

- A. w czasie nocy apuchtinowskiej.
- B. pod wpływem strajku dzieci we Wrześni.
- C. po rewolucji 1905 r.
- D. w ramach autonomii Galicji.

- 6** Zaznacz właściwe dokończenie zdania. (... / 1 p.)

Represje wobec szkolnictwa w zaborze rosyjskim polegały na

- A. zamknięciu Szkoły Głównej i zastąpieniu jej Cesarskim Uniwersytetem.
- B. wprowadzeniu tzw. paragrafu o kazalnicy zakazującego krytyki władz zaborczych.
- C. ogłoszeniu ustawy kagańcowej zakazującej używania języka polskiego w szkołach.
- D. podporządkowaniu szkół wszystkim szczeblom Radzie Szkolnej Krajowej.

- 7** Oceń, czy poniższe zdania dotyczące tekstu są prawdziwe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe. (... / 1 p.)

Ze wszystkich dróg, któreśmy przed chwilą jeszcze przed sobą widzieli, jedna już tylko nam pozostaje. Tą [...] udać się będziemy musieli. [...] Tą, jedynie nam pozostającą, drogą jest połączenie z Rosją, a przez Rosję z całą Słowiańszczyzną; połączenie się mające w obu stadiach na celu: spełnienie wysokich cywilizacyjnych przeznaczeń. [...]

Chcecie li, byśmy zawarli w kilku wyrazach całej myśli naszej wątek? Oto, z najszlachetniejszych pierwiastków rozbitej polskiej społeczności utworzy się, prędzej czy później, wielkie konserwacyjno¹-słowiańskie stronnictwo.

Źródło: K. Krzywicki, *Polska i Rosja w 1872 r.*, Dresden 1872, s. 75–76.

¹ Konserwacyjno – zachowawcze.

1.	Autor przyszłość Polski widział w łączności ze wszystkimi państwami zaborczymi.	P	F
2.	Autor wyrażał chęć nawiązania ścisłych związków politycznych z Rosją.	P	F
3.	Autor głosił poglądy, które były bliskie powstańcom styczniowym.	P	F

- 8** Podaj, z jakimi ruchami politycznymi były związane opisane poniżej partie. (... / 2 p.)

Przedstawiciele tej partii zrezygnowali z walki o niepodległość Polski na rzecz dążeń do rewolucji proletariackiej. Opowiadali się także za likwidacją własności prywatnej.

Stronnictwo powstało jako odpowiedź na biedę galicyjskich chłopów, walczyło o ich prawa socjalne i polityczne. _____

9 Podaj, z jakimi ruchami politycznymi były związane opisane poniżej partie. (... / 2 p.)

Ugrupowanie kładło duży nacisk na solidaryzm narodowy, czyli współpracę różnych grup w celu budowy silnego narodu.

Ruch, który za najważniejszy cel uznawał odzyskanie niepodległości przez Polskę. W wolnym państwie miały być przeprowadzone reformy społeczne.

10 Zaznacz właściwe dokończenie zdania. (... / 1 p.)

Partia, która w 1913 r. podzieliła się na dwa odłamy (Piast i Lewicę), to

- A. Socjaldemokracja Królestwa Polskiego i Litwy.
- B. Stronictwo Narodowo-Demokratyczne.
- C. Polskie Stronictwo Ludowe.
- D. Polska Partia Socjalistyczna.

11 Oceń, czy poniższe zdania dotyczące tekstu są prawdziwe. Wybierz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe. (... / 1 p.)

My, młodzież kształcąca się w siedleckim gimnazjum męskim, zważywszy: że w polskim mieście i w polskim kraju szkoły rosyjskie, jaką jest nasza, urągają naszym uczuciom narodowym, żądamy, aby nasza szkoła została przekształcona na następujących zasadach:

I Szkoła zostanie polską, to jest językiem administracyjnym i urzędowym ma być język polski,

II Nauczycielami i urzędnikami w szkole mają być jedynie obywatele Polacy [...].

Źródło: Powiat siedlecki, pod red. C. Górskiego, Siedlce 1935, s. 322.

1.	Wydarzenia, do których odnosi się cytowany tekst, rozegrały się w drugiej połowie XIX w. w Galicji.	P	F
2.	Przedstawione w zamieszczonym fragmencie żądania świadczą o podjęciu przez młodzież walki z rusyfikacją ziem polskich.	P	F

12 Zaznacz właściwe dokończenie zdania. (... / 1 p.)

Celem polityki zaborcy pruskiego i rosyjskiego w drugiej połowie XIX w. wobec ludności polskiej było

- A. utrzymanie polskości.
- B. wynarodowienie Polaków.
- C. chęć przypodobania się Polakom.
- D. zachęcenie Polaków do odzyskania niepodległości.

13 Zapoznaj się z poniższym tekstem. Następnie rozstrzygnij, które z hasel pozytywizmu propaguje autor tekstu: pracę organiczną czy pracę u podstaw. (... / 2 p.)

Marzenia o odzyskaniu samoistności zewnętrznej ustąpić dziś winny staraniom o samodzielność wewnętrzną. Samodzielność ta zaś może być tylko wynikiem wzmocnienia sił umysłowych i materialnych, wszechstronnego rozwoju narodowego, skojarzonego z postępem ogólnym, oraz demokratyzacji społeczeństwa, powołującej do działania w nim pierwiastki nierozbudzone i niedojrzałe. Taka moc, takie ustawiczne natężanie energii, taki ruch postępowy jedynie może utrzymać żywotność narodu i zapewnić mu rozrost.

Źródło: *Wiek XIX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 1998, s. 389.

14 Dopasuj poniższe sformułowania do odpowiedniego zaboru. (... / 3 p.)

rozwój spółdzielczości, migracja ze wsi do miast, powstanie zakładów Hipolita Cegielskiego, kredyty dostępne dla najbogatszych ziemian i chłopów, powolne zmiany, rozwój spółdzielczości, wprowadzanie młockarni i elewatorów, modernizacja folwarków ziemiańskich, ubogie i przeludnione wsie, początek procesów uwłaszczeniowych, narastające konflikty między wsią a dworem, modernizacja rolnictwa, szerokie stosowanie płodozmianu, słaby rozwój przemysłu

- A. Zabór rosyjski
- B. Zabór pruski
- C. Zabór austriacki